

On són
les dones?
infermeres

ISABEL ZENDAL GÓMEZ

Galícia, 1773 - ¿?

Quan el 30 de novembre de 1803, la corbeta María Xiula sortia de La Corunya cap a Amèrica, només una dona anava entre la tripulació. La seva missió, tenir cura i protegir els més de vint nens, inclòs el seu propi fill, que formaven part d'una expedició que canviaria el rumb de la història mèdica. Però mentre els principals noms dels responsables de la coneguda com Real Expedició Filantròpica de la Vacuna van passar a la història amb nom i cognoms, van haver de passar dècades, perquè es dilucidés la veritable identitat d'aquella valerosa dona sense la incansable dedicació possiblement no hauria aconseguit l'èxit aquesta expedició.

Isabel Zendal Gómez, que així es deia, va ser una dona gallega, d'origen molt humil de qui es coneixen molt poques dades biogràfiques. Isabel va créixer en un ambient amb grans mancances, no en va els seus pares eren pobres de solemnitat. En els primers mesos del nou segle XIX, es troba Isabel com Rectora de l'Orfenat de La Corunya.

Isabel va treballar per convertir l'orfenat en un lloc acollidor i digne per als infants que hi vivien, o sobrevivien. És possible que la seva bona fama com a gestora del centre arribés a oïdes del doctor Francisco Javier Balmis, un metge militar al que se li havia encomanat la direcció de la Reial Expedició Filantròpica de la Vacuna, impulsada gràcies a l'interès del propi rei Carles IV. Balmis necessitava que juntament amb l'equip mèdic, viatgessin amb ell a Amèrica i les Filipines, un grup d'infants als quals se'ls hauria d'anar inoculant el virus de la verola perquè el fluid arribés en òptimes condicions a l'altra banda del món.

A més dels deu infants que es va emportar des de Madrid per iniciar aquesta cadena, en necessitava deu més per continuar el procés a alta mar. Conscient que amb els infants hauria de viatjar algú que els vigilés i els cuidés perquè el projecte arribés, mai millor dit, a bon port, aviat es va fixar en aquella dona treballadora incansable que ja estava acostumada a bregar amb infants als que sabia tenir cura a nivell afectiu i físic. Així va ser com Isabel Zendal s'uniria a la Reial Expedició per estendre la vacuna de la verola a tot el món per erradicar-la.

Després de viatjar per infinitat de llocs del territori de l'Amèrica espanyola, i de les Filipines, Isabel Zendal no tornaria mai més a Espanya. Els seus passos es perden a Mèxic.

L'Organització Mundial de la Salut (OMS) la va considerar a mitjans del segle XX com la "Primera infermera de la història en missió internacional".

Font: <https://www.mujaresenlahistoria.com/2015/08/la-dama-de-la-vacuna-isabel-zendal-1773.html>

12 de maig

Dia Internacional de la Infermera

Aquest esdeveniment se celebra cada 12 de maig a tot el món per commemorar el naixement de Florence Nightingale (Florència, 1820 - Londres, 1910), infermera britànica considerada la mare de la infermeria moderna.

Promou

Amb el suport de

